

VINERI • 8 IANUARIE 2010 • ANUL LX NR. 2

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

www.foaia.hu / foaia@foaia.hu

*Puterea colindelor
Povestea porcului...
Nevoia de manuale moderne de română*

CALENDAR ORTODOX

- 11 ianuarie, luni – † Cuv. Teodosie cel Mare, începătorul vieții de obște; Cuv. Vitalie.
 12 ianuarie, marți – Sf. Mc. Tatiana diac. și Eutasia.
 13 ianuarie, miercuri – Sf. Mc. Ermil și Stratonice; Cuv. Iacob din Nisibe.
 14 ianuarie, joi – Cuv. Părinți uciși în Sinai și Rait (Odovania Praznicului Botezului Domnului).
 15 ianuarie, vineri – Cuv. Pavel Tebeul și Ioan Colibașul.
 16 ianuarie, sâmbătă – Închinarea cinstului lanț al Sf. Ap. Petru; Sf. Mc. Pevsip și cei împreună cu el.
 17 ianuarie, duminică – † Cuv. Antonie cel Mare. Duminica a XXIX-a după Rusalii (a celor 10 leproși).

Foaia a scris...

Acum 40 de ani

„Am cutreierat în lung și-n lat comuna cu cea mai compactă populație de naționalitate română din țara noastră, comuna Micherechi, în ultimele zile ale lunii decembrie, ale anului care până la apariția acestor rânduri se va numi „anul trecut”. La școală am avut prilejul – datorită amabilității directorului Alexandru Goron și a profesorilor, să iau cuvântul la întrunirea părinților la care au participat cam 140–150 de părinți, și să mă conving că oamenii de aici înțeleg rostul școlilor cu limba de predare română din țara noastră. Cei mai mulți simt că noi, oamenii de naționalitate română de aici avem o oarecare »misiune« pe aceste meleaguri.” (Comuna Micherechi în pragul anului 1970, Foaia noastră, nr. 1, 1 ianuarie 1970, pag. 7)

Acum 30 de ani

„În primele două săptămâni ale anului curent, în patria noastră s-a desfășurat recensământul. (...) Recensământul a constituit și la Micherechi un important eveniment de început de an nou. De altfel, localitatea a fost împărțită pe nouă circumscripții, fiecare dintre ele fiind cercetată de câte un recenzor. La această acțiune socială au participat la Micherechi, șapte profesori și două angajate ale sfatului comunal. În această comună, locuită de cetățeni de naționalitate română, a trebuit să se facă recensământul la 743 de case, ceea ce în total înseamnă 2576 de persoane.” (Recensământ – 1980, Foaia noastră, nr. 2, 13 ianuarie 1980, pag. 1)

Acum 5 ani

„La sfârșitul anului trecut, în data de 28 decembrie, Echipa de păstrare a tradițiilor Gheorghe Nistor din Micherechi a organizat un program care a avut în centru tăierea porcului, acțiune sponsorizată de Primăria locală și de dansatorii activi. La programul organizat de conducătoarea Casei de Cultură, Maria Boca Cozma, au fost prezenți circa 80 de persoane nu doar din Micherechi, ci și de la Seghedin sau Jula. (...) Între timp au sosit și muzicanții, care după gustarea vinului și a pălincii îndată au apucat instrumentele, astfel creând o atmosferă extraordinară. O parte a participanților a dansat, altă parte stătea de vorbă și glumea, alții gustau bunurile pregătite de fete: prăjituri, pâine cu ceapă sfârșită, iar cei mai vrednici s-au ocupat de partea măcelăritului.” (Păstrătorii de tradiții din Micherechi au ținut pomana porcului, Foaia românească, nr. 2, 14 ianuarie 2005, pag. 10)

Citiți „E-Foaia”!

De la 1 ianuarie 2010, săptămânalul tradițional al românilor din Ungaria intră într-o nouă etapă. Odată cu intrarea în al 60-lea an de apariție, oferim tuturor cititorilor noștri – la un preț foarte avantajos – posibilitatea de abonare la varianta electronică a „Foi românești”.

„E-Foaia” este varianta electronică a „Foi” tipărite. Cititorii „E-Foi” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foaia” va cuprinde și cele articole și fotografii, care în ediția online nu apar.

„E-Foaia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

„E-Foaia” poate fi comandată (sau se poate cere un număr de probă gratuit) la adresa foaia@foaia.hu.

Abonamente la „E-Foaia”: 3 luni – 1200 ft, 6 luni – 2000 ft, 12 luni – 3500 ft.

De acest preț redus se vor putea bucura doar primii 60 de abonați – sub semnul celor 60 de ani de „Foaia românească”!

Seghedin

Bal românesc

Autogovernările românilor din Seghedin și Macău organizează „Balul de lăsatul secului”, ce va avea loc pe 23 ianuarie 2010, ora 18.00, la Seghedin, în cantina fabricii de cauciuc „Continental” (str. Budapesta nr. 10, vizavi de fosta cazarmă sovietică, zona

magazinului Cora). Prețul biletului este de 3500 forinți/persoană, pentru copii 2000 forinți/persoană. Biletele se pot procura până pe 15 ianuarie. Informații la Tiberiu Boca, telefon 06-30/336-8780, e-mail: tiberiu.boca@mtv.hu. A.B.

Apateu

Ziua lui Eminescu

Anul acesta se vor împlini 160 de ani de la nașterea poetului Mihai Eminescu. Cu această ocazie, vineri, 15 ianuarie, în localitatea Apateu va fi organizată o manifestare culturală dedicată poetului Mihai Eminescu, care va debuta cu concursul de recitare. Cea de-a patra ediție a concursului „Mihai Eminescu” va aduna tineri recitatori de la școli generale bilingve și unde limba română se predă ca obiect de studiu. În încheiere se vor depune coroane de flori la bustul lui Eminescu, aflat în curtea bisericii ortodoxe din Apateu.

Scrieți-ne la adresa:
foaia@foaia.hu

Poza săptămânii

Am rămas fără cuvinte...

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Premii de Ziua Minorităților

Cu prilejul Zilei Minorităților, ca în fiecare an începând cu 1995, în ziua de 18 decembrie, în clădirea Parlamentului Ungariei a avut loc festivitatea decernării Premiilor pentru Minorități pe anul 2009. Distincția este oferită în fiecare an acelor personalități, organizații sau autoguvernanări minoritare care au depus o activitate merituosă în domeniul vieții publice, științifice, culturale, bisericești, în învățământ sau mass-media.

În cuvântul adresat cu acest prilej din partea premierului Ungariei, Kiss Péter, ministrul pentru politică socială a precizat că instituirea acestei distincții demonstrează și obligația Ungariei pentru asigurarea drepturilor minorităților, pe lângă limbă și diversitatea culturală. Mesajul Legii Minorităților, adoptată cu 16 ani în urmă, constă în crearea și întărirea autonomiei culturale a minorităților, care se realizează pe principiul discriminării pozitive, atât în domeniul învățământului, cât și al culturii minorităților.

Kiss Péter a mai adăugat că de-a lungul anilor au fost premiate personalități și organizații recunoscute la nivelul întregii țări, iar prin rezultatele și exemplul lor au dat rang acestei distincții, astfel că în acest an au fost invitați toți deținătorii acestui premiu.

Un loc aparte a fost rezervat minorității rromilor, datorită evenimentelor din ultima vreme: „Nu avem de ales în căutarea drumului și modulului de a dărâma acele ziduri ce s-au ridicat între rromi și nerromi. Pentru că nu putem trăi într-o țară împărțită de ziduri,

Gheorghe Marc, preluând premiul de la ministrul Kiss Péter

copleșită de prejudecăți. Criza economică mondială a scos la iveală importanța rezolvării tensiunilor din societate. Viitorul nostru comun îl punem sub semnul incertitudinii, rezultatele de până acum și posibilitățile noi europene, dacă nu dăm mâna minorităților și lăsăm să câștige teren rasismul și îngăduim forțelor extremiste să profite de neliniștea și temerile cetățenilor în ceea ce privește viitorul. Sunt încredințat că în zilele noastre împreună cu minoritățile ca parte a majorității e o răspundere deosebit de mare să ne punem în slujba apărării Ungariei democratice, europene a secolului XXI. Știm că uneori munca dumneavoastră este grea și din când în când sunt bătălii grele și de aceea vă mulțumesc pentru atitudinea dumneavoastră și vă doresc și pe mai departe putere și tenacitate”.

În continuare, în prezența președintelui Ungariei Sólyom László, a președintelui Parlamentului Katona Béla și a secretarului de stat Gémesi Ferenc, ministrul Kiss Péter a înmănat cele 12 Premii pentru Minorități pe 2009.

Anul acesta, din rândul

comunității românești din Ungaria a primit înalta distincție Gheorghe Marc, pentru munca exemplară depusă de-a lungul mai multor decenii în interesul românilor din Ungaria, pentru rolul depus în păstrarea culturii, limbii și tradițiilor comunității românești. „Gheorghe Marc s-a născut la Micherechi, cunoscută localitate românească. A absolvit printre primii Liceul „Nicolae Bălcescu” din Julia, unde mai târziu s-a întors ca profesor. Pe baza experienței câștigate în învățământul minoritar, din 1971 a ocupat o funcție de conducere în Uniunea Democratică a Românilor din Ungaria, a contribuit la înființarea Centrului Cultural Maghiar de la București și a luat parte la formarea Autoguvernanării pe Țară a Românilor din Ungaria. Și astăzi, la vârsta de 72 de ani, este unul dintre cei mai cunoscuți membri ai comunității românești: președintele Comisiei pentru relații externe în ATRU, președintele Asociației Pensionarilor Români din Julia”, s-a remarcat în cuvântul de laudă, rostit în impunătoarea Sală a Cupolei a Parlamentului de la Budapesta. Gabriela Enea Elekes

Premiații anului 2009, alături de președintele Sólyom László

EDITORIAL

Puterea colindelor

În Ajun de Crăciun, un mic grup de credincioși, în frunte cu Episcopul Siluan, a bătut pe la porțile românilor din Julia pentru a le cere voie să-i colinde. Minunatele cântece românești de Crăciun au vrăjit sufletele tuturor celor ce le-au ascultat. Primiți cu colinda? La străvechea întrebare răspunsul este întotdeauna pozitiv. Iar în acest an, spre bucuria multora, întrebarea a fost pusă la mult mai multe familii de români ca până acum.

Pe lângă colindătorii români ortodocși, odată cu lăsa-serii, au cutreierat străzile orașului Julia și credincioși baptiști și penticostali din Micherechi, care au venit să le colinde rudelor, prietenilor mutați la oraș. Doar atât s-a mai păstrat din vechiul obicei de a vesti pe la casele oamenilor bucuria nașterii Domnului. Fără costume, fără zurgălăi, de această dată chiar și fără zăpădă. În lumea agitată de azi, când ne preocupă mult mai mult câte feluri de mâncăruri punem pe masa de Crăciun decât sărbătoarea în sine, când sunt mai importante cadourile multe și scumpe, decât ca familiile să cânte împreună și să povestească iarăși și iarăși împreună cu copiii acel miracol care s-a întâmplat acum mai bine de două milenii, ne-au rămas foarte puține din atmosfera adevărată a Crăciunului. Singurele care ne mai leagă pe noi, cei de azi, de acele vremuri aproape uitate sunt colindele. Cele care ne învață despre steaua Betleemului, despre cei trei magi, despre nașterea Fiului lui Dumnezeu, Mântuitorul lumii.

Românii cântă colinde din Ajunul Crăciunului până la Bobotează. Ele au o putere nevăzută. Pot să-i apropie pe oameni, pot să-i facă fericiți, lipsiți de grijiile zilei de mâine. E frumos și atunci când dăm drumul la televizor și-i vedem pe moldoveni, pe olteni sau pe bănățeni cât de frumos știu să colinde, dar participarea pasivă la bucuria Crăciunului nu aduce prea multă satisfacție. Și nicidecum de lungă durată. Bucuria adevărată este comuniunea cu alți oameni, cu părinți, bunici, copii sau frați, cu neamuri sau prieteni. Cântarea împreună a cât mai multor oameni deschide cerurile. Și inimile înstrăinate. După ce Episcopul a umblat cu colindul pe la românii din Julia în Ajun de Crăciun, ca după o chemare, în prima zi de Crăciun mult mai mulți credincioși, de toate vârstele, au simțit nevoia să participe la slujba de sărbătoare din străvechea Catedrală ortodoxă. Puterea colindelor s-a dovedit din nou: i-a chemat la biserică și pe cei care doar foarte rar participă la slujbe. Și tot colindele și spiritul Crăciunului au fost cele care au dat gândul bun, ca românii din Julia să petreacă momentul trecerii dintr-un an în altul nu pe străzi sau la petreceri, ci în biserică.

În noaptea dintre ani, PS Siluan și un sobor de preoți, alături de numeroși credincioși au adus mulțumiri lui Dumnezeu în cadrul unei slujbe Te Deum, pentru anul care s-a încheiat, convingându-se că rugăciunea îi va împlini spiritual și în anul care vine. După slujbă, credincioșii și preoții au ciocnit un pahar de șampanie urându-și toate bunele pentru noul an. Acest „revelion ortodox”, care nu a fost organizat înainte, ci s-a născut din simpla dorință a creștinilor de a petrece sărbătorile împreună, este o dovadă că românii din Julia mai există, că biserica noastră are nu numai trecut ci și prezent și, suntem convingeți că și viitor. Dacă ușile bisericilor noastre vor rămâne deschise, la revelioanele următoare cu siguranță tot mai mulți credincioși români (și poate nici nu doar români) vor începe anul nou cu rugăciuni de mulțumire și cu gânduri bune. Și poate ei vor veni nu doar la revelion, ci și la alte sărbători și la duminicile de peste an. Să avem încredere în puterea colindelor...

Eva Iova

Pe scurt...

ANIVERSĂRI DE AMPLOARE
ÎN JULA

Sâmbătă, 9 ianuarie, cu începere de la ora 9.30, la galeria Cohan va avea loc o dublă sărbătoare. La eveniment va fi sărbătorit bicentenarul Erkel și centenarul Cohan. Manifestarea cuprinde momente de muzică, un film realizat de televiziunea locală în anul 2009 și vor fi înmânate opt distincții intitulate „Julani de succes”.

TEATRU ȘI ARTĂ LA JULA

Pe 14 ianuarie, de la ora 18.30, în galeria Teatrului Cetății va fi vernisată expoziția de artă plastică a picturii Onisim Colta din Arad. Operele expuse reprezintă decore întocmite de artist pentru diferite piese de teatru. Expoziția poate fi vizitată până la 12 februarie, la galeria din strada Kossuth nr. 13.

JULANII SE PREGĂTESC
DE CARNAVAL

Primăria orașului Jula organizează Carnavalul Renascentist începând din anul 2004. Anul acesta sunt așteptați toți oaspeții și participanții locali, care ar dori să preschimbe monotonia zilelor de iarnă, pe voie bună, ușoară relaxare și momente distractive variate din epoca renașcentistă. Carnavalul se va desfășura în zilele de 5, 6 și 7 februarie.

SPANIA A PRELUAT
PREȘEDINȚIA UE

La scurt timp după intrarea în Noul An, Spania a salutat începerea mandatului său la președinția Uniunii Europene iluminând în albastru, culoarea steagului european, edificiile emblematice din întreaga țară, informează cotidianul spaniol El Pais, citat de Agerpres. Astfel, Poarta Alcala, Palatul Regal, Teatrul Regal și Turnul Picasso, din Madrid, Apeductul din Segovia, Arcul lui Traian din Merida, Turnul lui Hercules din La Coruna, Castelul Bellver din Palma de Mallorca, Turnurile Quart din Valencia, Turnul Agbar din Barcelona, Auditoriul Alfredo Kraus din Las Palmas de Gran Canaria și monumentul Cortes de Cadiz din capitala provinciei Cadiz s-au îmbrăcat în albastru.

România are un Guvern nou

După luni de zile de negocieri și de scandaluri politice ce păreau interminabile, în prag de sărbători, România a avut un guvern instalat oficial. Condusă tot de Emil Boc, noua echipă de miniștri a fost votată de Parlament cu mai multe voturi decât se aștepta inițial. Cabinetul Boc a obținut votul de investitură în Parlament cu 276 voturi favorabile și 135 voturi contra. Votul a fost secret, cu bile. Pentru ca Executivul să fie investit de Parlament avea nevoie de 236 voturi favorabile.

Guvernul condus de Emil Boc are doar 15 ministere, miniștrii urmând a coordona mai multe activități, așa cum s-a întâmplat și înaintea alegerilor prezidențiale.

Membrii Guvernului au depus jurământul de credință pe 23 decembrie, primul fiind premierul Emil Boc, urmat de vicepremierul Markó Béla și de ceilalți miniștri: Vasile Blaga (Ministerul Administrației și Internelor), Sebastian Vlădescu (Ministerul Finanțelor), Adrian Videanu (Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri),

Cabinetul condus de primul-ministru Emil Boc și președintele României, Traian Băsescu

Theodor Baconschi (Ministerul Afacerilor Externe), Radu Berceanu (Ministerul Transporturilor și Infrastructurii), László Borbély (Ministerul Mediului și Pădurilor), Elena Udrea (Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului), Gabriel Oprea (Ministerul Apărării Naționale), Kelemen Hunor (Ministerul Culturii și Patrimoniului Național),

Cătălin Predoiu (Ministerul Justiției), Gabriel Sandu (Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale), Mihai Șeitan (Ministerul Muncii), Daniel Funeriu (Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului), Cseke Attila (Ministerul Sănătății), Mihail Dumitru (Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale). E.I.

DRRP revine la Guvern

După numeroasele solicitări ale asociațiilor românești din afara frontierelor, Guvernul României a hotărât scoaterea Departamentului pentru Relațiile cu Românii de Pretutindeni din Ministerul Afacerilor Externe și readucerea acestuia în subordinea Primului Ministru, transmite Romanian Global News.

Reamintim că DRRP a fost transferat în MAE în 2004, la intervenția lui Mihai Răzvan Ungureanu, în toată această perioadă acest departament fiind caracterizat de o birocratizare excesivă și de numeroase ingerințe care i-au îngreunat activitatea și au adus prejudicii serioase comunităților românești din afara frontierelor. Cu toate că peste 40 de asociații românești din străinătate au protestat față de această măsură, DRRP a rămas în MAE, în pofida promisiunilor repetate ale Președintelui Traian Băsescu de a-l trece la Guvern.

După alegerile prezidențiale din noiembrie-decembrie 2009, peste 60 de asociații românești din afara frontierelor au cerut lui Traian Băsescu și premierului Emil Boc ca, ținând cont de importanța celor

aproximativ 10 milioane de români din afara României, în cadrul Executivului, să fie înființat un post de ministru delegat pentru românii de pretutindeni. Boc a refuzat înființarea postului dar, ca semn al importanței acordate comunităților românești din afara frontierelor, a readus DRRP în subordinea Primului Ministru.

DRRP va avea personalitatea juridică proprie, iar acest lucru va ajuta la eficientizarea activităților acestuia, scrie Rgnpress.ro. E.I.

Eugen Tomac, Secretar de Stat al DRRP

O nouă apariție

De sărbători, a apărut o nouă ediție a almanahului săptămânalului „Foia românească”. „Calendarul românesc” din acest an stă sub semnul picturii Gheorghe Cohan, coperta Calendarului reprezentând o pictură necunoscută dintre operele picturii, ajunsă de curând la Jula. Paginile de literatură ale publicației cuprind evocări cu ocazia aniversării a 100 de ani de la nașterea lui Gheorghe Cohan și 200 de ani de la nașterea fabulistului Grigore Alexandrescu. Almanahul pe anul 2010 conține o prezentare amplă a evenimentelor din viața publică, religioasă, culturală și educativă a românilor din Ungaria de-a lungul anului 2009, mai cuprinde pagini de poezie, folclor, divertisment și noutăți din întreaga lume. „Calendarul românesc” care nu trebuie să lipsească din nici o casă de români poate fi procurat de la bisericile românești și de la Editura „NOI” din Jula. A.B.

ROMANIAN GLOBAL NEWS
agentia de presa a romanilor de pretutindeni
www.rgnpress.ro redactia@rgnpress.ro

Consfătuirea profesorilor români, la Julia

Nevoia de manuale moderne de română

În ziua de 11 decembrie 2009, la Liceul „N. Bălcescu” din Julia a avut loc o consfătuire a profesorilor de limbă și literatură română. Profesorii sosiți din județele Bichiș și Bihor au făcut cunoștință cu planurile unui proiect de întocmire a unor manuale românești, care vor fi realizate de profesoare de la școala din Julia și din România. Profesoara Elena Munteanu de la Baia Mare, Maria Gurzău Czeglédi, directoarea școlii românești din Julia și profesoarele Tünde Cefan Cora și Beata Condoroș Szőlősi au prezentat participanților lecții model și planuri referitoare la noul proiect de manual.

Ore model cu noi metode didactice

Prima oră la care au participat profesorii de română a fost cultură și civilizație română, în clasa a 6-a. Profesoara Tünde Cefan Cora a recapitulat cu elevii jocuri de copii de odinioară.

– Fiind în tema jocurilor și jucăriilor copiilor de pe vremuri, ne-am pregătit pentru ziua de azi cu o oră de recapitulare, în cadrul căreia am pus în practică, am prezentat jocurile și ne-am jucat cu jucăriile strămoșilor noștri. Aici a fost vorba mai mult despre jocuri de iarnă, deoarece numai iarna aveau timp pentru joacă, vara le ajutau părinților. Pentru acești elevi este interesant a afla ceva ce astăzi nu mai există, să joace aceste jocuri. Este interesant pentru ei să întrebe bunicii și străbunicii de acele vremuri, iar apoi, aici la școală discutăm informațiile și cunoștințele obținute, și le punem în practică, ne-a mărturisit Tünde Cefan Cora.

Ora model la limba română a fost ținută de profesoara Beata Condoroș Szőlősi în mijlocul elevilor din clasa a 5-a.

– În cadrul orei de gramatică de azi am învățat despre numărul substantivului, despre singular și plural. Deși nu este ușor să facem distractiv pentru copii ora de gramatică, eu întotdeauna am ca scop să atrag cât mai mult atenția elevilor, din acest motiv lucrez la ore foarte mult cu retroproiectorul, prezentând imagini interesante, distractive. Acum, de exemplu, le-am

prezentat imagini cu Moș Nicolae, ca să le mai micșorez emoțiile din cauza profesorilor străini. După cum am observat, le place foarte mult că orele sunt mai interesante, mai reușite. Trebuie să vă măr-

turisc că pentru mine este mai greu să predau, pentru că nu-mi este ușor s-o urmez pe doamna profesoară Ana Secan Navratil, care a ieșit la pensie nu de mult și care mi-a fost și mie profesoară de română. Dar mă străduiesc să fac față tuturor cerințelor.

O consfătuire cu accentul pe practică

– În cadrul consfătuirii, profesorii și-au exprimat părerile despre orele model, majoritatea lor

arătându-se încântați de predarea românei la noi, ne-a declarat directoarea școlii Maria Gurzău Czeglédi, care ne-a vorbit despre scopul acestei consfătuiri și ne-a făcut cunoscut și proiectul manualelor românești. Direcțiunea Școlii Generale, a Liceului și Căminului de Elevi „Nicolae Bălcescu” a realizat o consfătuire a profesorilor de limbă, literatură, cultură și civilizație românească a profesorilor care de la Cenadul Unguresc până la Pocei încearcă să predea la un nivel cât mai înalt limba română și să formeze sentimentul de apar-

tenență a copiilor la neam și limbă. Ne-am gândit să organizăm această consfătuire cu atât mai mult cu cât în anii trecuți nu prea ne-am întrunit în cadrul consfătuirilor pe țară. Cred că e nevoie ca în fiecare an odată sau de două ori să avem prilejul să ne întâlnim cu acești profesori și directorii acestor școli. Trebuie să dezbaterăm împreună problemele actuale ale învățământului nostru, să ne punem întrebările și să ne împărtășim experiențele pe care le avem. Eu consider că putem să învățăm foarte mult unii de la alții. Rolul acestei consfătuiri a fost pe de o parte să fie o întâlnire de specialitate, pe de altă parte să fie o consfătuire cu un accent mai mare pe practică. Acum ne-am concentrat mai mult la cursul superior, la ciclul gimnazial, pentru că avem și posibilitatea ca într-un proiect european să conlucrăm și să întocmim un set de manuale pentru clasele 5–8. Ne-am gândit să vedem aici ore model referitoare la faptul cum gândim aceste noi materiale didactice. Tünde Cefan Cora a ținut o oră de cultură și civilizație românească pentru clasa a 6-a.

(Continuare în pag. a 10-a)

Pe scurt...

OTLACA-PUSTĂ

Asociația Culturală Română „Mihai Purdi” va ține ședința adunării generale în ziua de 9 ianuarie, sâmbătă, la Casa de Cultură din Otlaca. Pe lângă darea de seamă despre activitatea și gospodărirea din 2009 se vor dezbate și planurile pe anul 2010. Ședința va începe la ora 10.00.

MICHERECHI

La Sala de sport a Școlii generale din Micherechi va fi organizată tradiționala competiție de tenis de masă pentru elevii de școală. Pe parcursul zilelor din această săptămână, jucătorii au avut posibilitatea să facă antrenamente. Finala competiției pentru băieți va avea loc luni, 11 ianuarie, cu începere de la ora 14.00, iar în ziua următoare, pe 12 ianuarie, vor intra în competiție elevele școlii generale.

JULA

Mărti, 12 ianuarie, după masă de la ora 14.00, la Liceul „N. Bălcescu” se va desfășura olimpiada la limba și literatura română, proba în scris, cunoscută sub numele de OKTV.

MICHERECHI

Cu ocazia sărbătoririi unirii Moldovei și Munteniei, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria și Consulatul General al României la Julia va organiza un cenaclu comemorativ în ziua de luni, 25 ianuarie, la școala generală din Micherechi. Serbarea va începe după masă de la ora 14.00.

JULA

Prima întâlnire din acest an a membrilor Clubului pensionarilor români va avea loc la sediul AȚRU în ultima vineri a acestei luni, pe 29 ianuarie. În cadrul acestei întâlniri se va dezbate planul activităților pe acest an.

JULA

Serbarea acordării panglicii pentru absolvenții Liceului „N. Bălcescu” va avea loc pe 30 ianuarie, în sala mare a Centrului Cultural Românesc din Julia.

Săptămâna de rugăciune pentru bisericele baptiste

Să fim plăcuți lui Dumnezeu

În prima săptămână din an, majoritatea bisericilor din România obișnuiesc să țină o săptămână întreagă de rugăciune. Această săptămână s-a numit „Săptămâna mondială de rugăciune”, la care se alătură și bapțiștii români din Ungaria. Tema actualei săptămâni de rugăciune este „Să fim plăcuți înaintea lui Dumnezeu”, temă abordată de Uniunea Bisericilor Creștine Baptiste din România.

1. Închinarea plăcută lui Dumnezeu

Text biblic: Ioan 4:21–24; Isaia 6:1–7; Apocalipsa 5:6–14. Închinarea adevărată este inspirată din Scriptură și nu din obiceiurile sau preferințele oamenilor nemântuiți. În vremea de acum sunt multe tendințe și modele lumești de închinare care afectează în mod negativ închinarea din biserică. Modelul îngerilor și al sfinților din cer, așa cum relatează Scriptura, ne arată care este modelul și conținutul închinării plăcute lui Dumnezeu. În lumina învățăturilor din Scriptură suntem chemați la rugăciune de mulțumire și cerere.

Mulțumire: mulțumim lui Dumnezeu pentru revelația Scripturii cu privire la închinare; mulțumim lui Dumnezeu pentru călăuzirea Duhului Sfânt în înțelegerea Scripturii; mulțumim lui Dumnezeu pentru toți închinătorii adevărați.

Cerere: ne rugăm pentru toate bisericile baptiste să păstreze evlavie și reverență în închinare; ne rugăm pentru toți tinerii și pentru toate formațiile care slujesc, să aducă lui Dumnezeu o închinare biblică; ne rugăm pentru discernământ spiritual pentru a putea deosebi lucrurile sfinte de cele lumești.

2. Calea plăcută lui Dumnezeu

Text biblic: Matei 7:13–29; Iuda 17–25; 1 Corinteni 11:1. Calea pe care merg cei mântuiți este croită de Domnul Isus și se numește „Calea îngustă.” Întotdeauna omul firesc a dorit să lărgască și să modifice după placul lui calea Domnului. În vremea noastră este nevoie să redescoperim calea îngustă a mântuirii. În lumina textelor din Scriptură suntem chemați la rugăciuni de mulțumire și cerere.

Mulțumire: pentru învățătura clară a Scripturii cu privire la calea mântuirii; pentru exemplele de oameni ai lui Dumnezeu care au mers pe această cale; pentru toți predicatorii, învățătorii și părinții care îi învață pe cei tineri în credință să țină calea Domnului.

Cerere: ne rugăm ca bisericile să rămână statornice pe calea îngustă și să nu accepte calea largă a lumii; ne rugăm pentru toți conducătorii spirituali să propovăduiască și să rămână pe calea îngustă; ne rugăm pentru discernământ spiritual pentru a putea deosebi calea îngustă de calea largă în vremea de acum.

3. Credința plăcută lui Dumnezeu

Text biblic: 1 Timotei 1:1–5, 18–19; 2 Timotei 1:1–5; Iacov 2:14–23. Credința adevărată în Domnul Isus este bazată pe Sfânta Scriptură și se păstrează într-o inimă curată. Dacă credința este prefăcută, ea va perverti cugetul, iar dacă oamenii au un cuget murdar se vor lepăda de credință. Credința adevărată a fost dată sfinților odată pentru totdeauna și ea trebuie păstrată așa cum a fost dată de Domnul și Mântuitorul nostru. În lumina Scripturii suntem chemați la rugăciuni de mulțumire și cerere.

Mulțumire: pentru Sfânta Scriptură inspirată de Duhul Sfânt și păstrată prin harul lui Dumnezeu până în ziua de azi; pentru Domnul Isus Hristos care este Căpetenia și Desăvârșirea credinței noastre (Evrei 12:1–2); pentru toți înaintașii care au păzit credința biblică nealterată.

Cerere: ne rugăm pentru toți slujitorii duhovnicești ca să păstreze credința neprefăcută și un cuget curat; ne rugăm ca Domnul să păzească bisericile

de învățători mincinoși care prin vorbe și faptele lor se abat de la Cuvântul Scripturii; ne rugăm pentru credincioși să aibă o credință însoțită de fapte bune; ne rugăm ca la sărbători și la evanghelizările din anul acesta mulți oameni să vină la credința adevărată.

4. Dărnicia plăcută lui Dumnezeu

Text biblic: Evrei 13:12–16; 2 Corinteni 8:1–7; 2 Corinteni 9:5–7; Maleahi 3:8–12. Natura umană este egoistă atât în relațiile cu semenii cât și în relațiile cu Dumnezeu. Ne place mai mult să primim decât să dăruim altora. Omul mântuit are o natură nouă care se manifestă și prin dărnicie. În vreme de criză economică se vede mult mai frumos caracterul altruist al copiilor lui Dumnezeu. În baza textelor din Scriptură suntem chemați la rugăciuni de mulțumire și cerere.

Mulțumire: mulțumim lui Dumnezeu pentru darul Lui nespus de mare – Isus Hristos, Domnul și Mântuitorul nostru; mulțumim lui Dumnezeu pentru pâinea de toate zilele; mulțumim lui Dumnezeu pentru dărnicia celor care susțin lucrarea Evangheliei.

Cerere: ne rugăm pentru pocăința celor cărora nu le pasă de lucrarea Evangheliei; ne rugăm pentru lumină spirituală în problema zeciuiei; ne rugăm pentru binecuvântarea celor care dau cu bucurie din resursele lor materiale.

5. Vorbirea plăcută lui Dumnezeu

Text biblic: Efeseni 4:29–31; Efeseni 5:4; Coloseni 4:6; Iacov 3:1–18; 1 Petru 4:10–11. Vorbele noastre pot zidi sau dărâma viețile celor din jur. Gura noastră poate fi în slujba lui Dumnezeu sau a diavolului. În fiecare zi, oamenii rostesc zeci de mii de cuvinte. Câte dintre ele sunt plăcute lui Dumnezeu? În lumina Scripturii suntem chemați la rugăciuni de mulțumire și cerere.

Mulțumire: pentru accesul liber la Cuvântul lui Dumnezeu; pentru lucrarea Cuvântului în mintea și ini-

ma omului (Evrei 4:12–13); pentru oamenii cu vorbire duhovnicească;

Cerere: ne rugăm ca Domnul să ne ierte de orice cuvânt nefolositor rostit în familie, în biserică și societate; ne rugăm ca Domnul să ne dea putere să ne controlăm vorbele; ne rugăm pentru toți cei care vorbesc în Biserică să vorbească numai Cuvintele lui Dumnezeu.

6. Relațiile plăcute lui Dumnezeu

Text biblic: Psalmul 1; Matei 5:43–48; Matei 6:9–15; Romani 12:9–21; 1 Corinteni 5:9–13; 2 Corinteni 6:14–18. În firea pământească oamenii au relații tensionate și dușmănoase, sau egoiste. Omul mântuit se relaționează la ceilalți oameni după Cuvântul lui Dumnezeu cu dragoste și discernământ. Credinciosul dorește mântuirea păcătosului dar nu se asociază cu păcatele lui. Credinciosul caută părtășia oamenilor evlavioși. În lumina Scripturii suntem chemați la rugăciuni de mulțumire și cerere.

Mulțumire: pentru lumina Scripturii în problema relațiilor cu semenii; pentru modelul Domnului Isus; pentru mărturia frumoasă a oamenilor lui Dumnezeu.

Cerere: ne rugăm pentru pocăință în legătură cu relațiile nebiblice; ne rugăm pentru credincioșii care sunt ispitiți să se căsătorească în lume; ne rugăm pentru restabilirea biblică a relațiilor nepotrivite din familie, biserică și societate; ne rugăm pentru întărirea părtășiei frățești în biserică.

7. Slujirea plăcută lui Dumnezeu

Text biblic: Matei 28:16–20; Ioan 17:4; Fapte 1:8; Fapte 8:1–4; Romani 12:3–8, 16; Coloseni 3:17, 23–25. Dumnezeu cheamă fiecare copil al Lui să fie dedicat slujirii în biserică atât pentru zidirea altora cât și pentru mântuirea celor pierduți. Fiecare formă de slujire trebuie să fie motivată de dorința de a-L slăvi pe Dumnezeu. Tendința firii pământești este să slujim pentru slava noastră. În lumi-

na Scripturii suntem chemați la rugăciuni de mulțumire și cerere.

Mulțumire: pentru exemplul Domnului Isus care L-a proslăvit pe Tatăl prin lucrarea Lui; pentru învățătura Scripturii cu privire la slujire cu lepădare de sine; pentru slujitorii curați și sinceri care lucrează pentru slava lui Dumnezeu.

Cerere: ne rugăm pentru iertarea păcatului mândriei în slujire; ne rugăm pentru iertarea păcatului nepăsării față de lucrarea Evangheliei; ne rugăm ca Domnul să scoată noi generații de lucrători pe ogorul Evangheliei.

8. Finalul plăcut lui Dumnezeu

Text biblic: Luca 23:35–47; Fapte 7:55–60; Filipeni 1:20–30; 2 Timotei 4:7–8; Evrei 13:7; Numeri 23:10; Psalmul 116:15; Apocalipsa 14:13. Noi am fost creați și mântuiți pentru slava lui Dumnezeu. Finalul vieții noastre are o importanță deosebită în planul lui Dumnezeu. Un sfârșit bun aduce slava lui Dumnezeu și îmbărbătare pentru biserică. În lumina învățăturilor Scripturii cu privire la finalul vieții noastre suntem chemați la rugăciuni de mulțumire și cerere.

Mulțumire: pentru nădejdea vie a celui credincios cu privire la viața după moarte; pentru exemplul Domnului Isus în ceasul morții; pentru exemplul martirilor și al oamenilor lui Dumnezeu care au avut un final glorios în biruința asupra lumii și a păcatului.

Cerere: ne rugăm pentru cei bolnavi să vină la pocăință și credință pentru a experimenta harul lui Dumnezeu aici și toată veșnicia; ne rugăm pentru toți cei care sunt în suferință să fie întăriți în credință și să-L slăvească pe Dumnezeu; ne rugăm pentru toți cei care în vremea aceasta sunt prigoniți pentru credință să rămână tari până la capăt; ne rugăm pentru toți copiii Domnului să rămână credincioși până la moarte și să încheie cu bine alergarea pentru slava lui Dumnezeu.

Pastor Paul Negruț
Vicepreședinte al UBCBR

Doi arhieri români în biserica ortodoxă din Seghedin

În cea de-a treia zi închinată Nașterii după trup a Fiului lui Dumnezeu, pe 27 decembrie 2009, zi în care creștinătatea prăznuiește pe întâiul său mucenic, Arhidiaconul Ștefan, Preasfințitul Episcop Siluan a slujit în mijlocul românilor din Seghedin în biserica ortodoxă sârbă din acest oraș, unde pr. Aurel

prezența Preasfințitului Părinte Episcop Siluan al Julei cât și de cea a Preasfințitului Paisie Lugojanul, episcop vicar al Timișoarei, care au săvârșit Sfânta Liturghie alături de un sobor preotesc și diaconesc, în prezența unui număr însemnat de credincioși ortodocși români, sârbi și maghiari din oraș.

Becan ține slujbă în fiecare a patra duminică din lună pentru românii din oraș și împrejurimi.

Momentul de sărbătoare a fost marcat atât de

Răspunsurile la Sfânta Liturghie au fost date de un cor de teologi din Timișoara, care l-au însoțit pe Preasfințitul Paisie la Seghedin. În soborul de

preoți, diaconi și călugări de la Jula și Timișoara au slujit și pr. Aurel Becan, preotul sârb Sveto-mir Milicić din Desca, preotul sârb Pavle Káplán și preotul ortodox maghiar Imrényi Tibor din Seghedin.

La sfârșitul liturghiei, cei doi arhieri și soborul de preoți au săvârșit și o slujbă de pomenire pentru Preafericitul Părinte Pavle, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Sârbe, care a trecut la Domnul pe 15 noiembrie 2009, la vârsta de 95 de ani.

În încheiere, preotul sârb Pavle, paroh în biserica ortodoxă sârbă din Seghedin le-a mulțumit celor doi ierarhi pentru împreună slujire și a propus ca acest eveniment să devină tradiție, ca a treia zi a Crăciunului să fie sărbătorită împreună de frații într-o credință, ortodocșii români, sârbi și maghiari.

Evenimentul s-a încheiat cu o agapă frățască. Masa a fost oferită de autoguvernările românești din Macău și Seghedin.

A. Butar

Slujbă arhierescă la biserica din Cenad

În prima duminică din anul 2010, numită în calendarul creștin-ortodox și „Duminica dinaintea praznicului Bobotezei”, Prea-

sfințitul Părinte Siluan, Episcopul românilor din Ungaria a săvârșit Sfânta Liturghie la parohia din Cenadul Unguresc. Alături

de PS Siluan și de preotul paroh Aurel Becan, au slujit și pr. Origen Sabău, ieromonahul Gabriel și diaconul Mihail. Cuvântul de învățătură din încheierea Sfintei Liturghii a fost rostit de către ierarh, care a îndemnat credincioșii, prezenți în număr destul de mare la sfânta biserică, la dragoste și solidaritate unul față de celălalt și îndeosebi față de biserică, păstrând și sporind deopotrivă valorile primite din generație în generație de la strămoși și mulțumindu-le totodată că s-au adunat la biserică într-un număr destul de mare.

A.B.

„Dumnezeu nu doar că nu lasă să fim ispitiți peste puterile noastre, dar ne și ajută, chiar în ispită, ne sprijină și ne întărește, dacă noi facem ce se cuvine din partea noastră și nu ne lipsește bună-voința, nădejdea în El și răbdarea.”

Sfântul Ioan Gură de Aur

Anul Crezului Ortodox și al Autocefaliei românești

În contextul aniversării în 2010 a 1.685 de ani de la primul Sinod Ecumenic, cel de la Niceea (325), și a 125 de ani de la recunoașterea oficială a autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române (1885), la inițiativa Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a aprobat – în ședința de lucru din 18-19 iunie 2009 – ca 2010 să fie declarat „Anul omagial al Crezului Ortodox și al Autocefaliei românești” în Patriarhia Română.

În acest sens, Cancelaria Sfântului Sinod a elaborat un program-cadru cu caracter național bise-

ricesc pentru realizarea în 2010 a proiectului religios-duhovnicesc, cultural-editorialistic și mediatic intitulat „2010 – Anul omagial al Crezului Ortodox și al Autocefaliei românești”.

Pentru Biserica Ortodoxă Română, anul 2010 este motiv de întreită aniversare: la 4 februarie se vor împlini 85 de ani de la ridicarea Bisericii Ortodoxe Române la rangul de patriarhie, la 25 aprilie se împlinesc 125 de ani de la recunoașterea Autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române, iar la 1 noiembrie, 85 de ani de la întronizarea primului patriarh, Miron Cristea.

„Preasfânta Fecioară Maria, ea singură, șezând între Dumnezeu și oameni, pe Dumnezeu L-a făcut Fiul omului, iar pe oameni i-a făcut fiii lui Dumnezeu.”

Sfântul Nicodim

Botez în Catedrală

Duminică, 3 ianuarie, după Sfânta Liturghie din catedrala ortodoxă din Jula a fost botezată micuța Orsolya, fetița părinților Daniela Ianc și Tiberiu Ruja. Sfântul Botez a fost săvârșit de vicarul Pavel Ardelean. Nașii care au condus-o pe micuța Orsolya în fața altarului au fost Anett și Tiberiu Duma.

A.B.

Să cunoaștem cât mai bine
limba română...

BINE

♦ **bine de bine** – exprimă aprobarea uneia din cele două alternative, cu o ușoară indiferență față de cealaltă. „De-oi putea face ceva, bine de bine, iar de nu, mi-i crede și dumneata.” (Ion Creangă)

♦ **de bine de rău** – mai mult sau mai puțin „După ce ne-am pus de bine de rău gura la cale, ne-am covrigit împrejurul focului.” (Ion Creangă)

♦ **a face bine (cuiva cu ceva)** – a împrumuta (pe cineva cu ceva), a ajuta (pe cineva).

♦ **a se lua cu binele (pe lângă cineva)** – a-i câștiga bunăvoința. „De la o vreme – a luat cu binele pe lângă ea, doar-doar i-o intra în voie.”

♦ **a nu fi a bine** – a nu fi semn bun.

♦ **a pune (ceva bine)** – a păstra, a cruța, a ține de rezervă. „Puneam banul bine. Și un ban peste altul face doi, peste doi, dacă pui altul, fac trei.” (Barbu Delavrancea)

♦ **a sta bine** – a fi bogat, avut. „Avea o gospodărie bine încheată, nu-i lipsea nimic; într-un cuvânt, sta bine.”

Au colindat satul în lung și-n lat

Din an în an, copiii din grupa mare a grădiniței din Micherechi însoțiți de educatoarea lor în pragul sărbătorilor de Crăciun umblă cântând colinde la instituțiile din sat, la Centrul de zi pentru vârstnici, la Primărie, la Școala generală, la Bibliotecă și pe la casele consătenilor, dăruind multă iubire și căldură sufletească. Micii colindători au dus pe la săteni și în

ultimele zile ale anului trecut vestea Nașterii Mântuitorului, cântând colinde românești „Astăzi s-a născut Hristos”, „Deschide ușa, creștine”, „Cerule și pământul”, ș.a.m.d. Colindătorii au fost primiți cu bucurie, după cum am aflat de la Tünde Ruja Nyári, educatoarea copiilor din grupa mare a grădiniței din Micherechi.

A.C.

Un vis împlinit

după „Print și cerșetor”

Nu renunța niciodată la visele tale!

Cu mult timp în urmă, Anglia era condusă de un rege înțelept și bun. Oamenii prosperau și erau fericiți. Dar Regele se îmbolnăvi și soarta oamenilor se schimbă. Căpitanul Pete puse mâna pe putere și începu să-i asuprească pe oameni, gândindu-se numai cum să-și umple propriile buzunare. Cu ajutorul oamenilor lui, Căpitanul Pete conducea regatul ca un adevărat tiran. Colinda țara în lung și în lat, jefuind bunurile și banii oamenilor.

Printre cei mai săraci supuși era și un tânăr șoricel, pe nume Mickey. Zi de zi, Mickey trudea din greu, vânzând lemne de foc pe străzile orașului. Noaptea de iarnă era rece, iar

pând și mâncară niște resturi de pâine. Se culcă apoi, obosit după lungă zi de lucru. Mickey se culcă într-un somn adânc și visează că se plimba pe holurile palatului. Nu-și putea crede ochilor. Mergea printre armuri strălucitoare, iar de tavan atârnau candelabre care răspândeau o lumină orbitoare.

Zâmbi când își văzu imaginea reflectată în podelele lustruite. Dansă de fericire printre acele lucruri foarte frumoase. La nări îi ajunse un miros foarte plăcut. Se luă după aromă și dădu peste... șuncă, ouă, afine și pâine! Mmm, și ce foame îi era! Deodată, Mickey tresări speriat. Unde se afla?

Lumina soarelui cădea

pământul era acoperit cu un strat gros de zăpadă. Mickey tremura de frig, în timp ce cutreiera străzile orașului, însoțit de câinele său credincios, Pluto. Un sentiment de mare tristețe îl cuprinsese, pe când trecea prin fața palatului, luminat ca ziua. Pluto se gudură la picioarele prietenului său. Nu-i plăcea să-l vadă trist.

– Nu te necăji, Pluto, într-o zi o să trăim și noi ca regii! O să stăm în jurul focului și o să mâncăm curcan, șuncă, înghețată, prăjituri și tot ce e mai bun pe lume!

Se întoarseră acasă, unde încropiră un foc plă-

blând pe patul lui. Pat? Cuverturi? Se afla într-un pat pufos, între cearșafuri albe și curate. Era îmbrăcat cu

pijama de mătase, cu garnitură de dantelă? Se afla într-un pat pufos, între cearșafuri albe și curate. Era îmbrăcat cu pijama de mătase, cu garnitură de dantelă! Și pijamaua era curată și frumos mirositoare! Dar unde erau vechiturile lui? Unde era el? Deodată, Pluto sări în pat și îl acoperi cu sărutări.

– Bună dimineața, Mickey! auzi el o voce cunoscută. E vremea să te scoli!

Un șoricel, îmbrăcat în haine maiestuoase, stătea în ușă și zâmbea.

Mickey își aminti totul. Acela era noul rege și bunul lui prieten. Împreună, îl învinseseră pe Căpitanul Pete. Trăia în palat de-adevăratele! Asta era noua lor casă, a lui și a lui Pluto. Visele lui Mickey deveniseră realitate!

Icoanele pe sticlă au fost scoase la licitație

În luna octombrie a anului trecut, la inițiativa educatoarei *Mihaela Putin*, la Clubul Românesc din Bătania a început un curs de pictat pe sticlă pentru amatori. Inițiativa s-a realizat din donațiile enoriașilor și cu sprijinul preotului paroh *Ilie Ciocan* și a directoarei școlii românești *Iulia Olteanu*. La sfârșitul cursului de pictat, care a durat până în luna decembrie, din cele mai reușite creații ale copiilor s-a rea-

lizat o expoziție la Școala generală „Lucian Magdu”. Expoziția a putut fi văzută timp de o săptămână, înainte de vacanța de iarnă. Pe 22 decembrie de la ora 16.00, la Clubul Românesc din Bătania, care se află pe strada Hunyadi, lângă Biserica ortodoxă românească, s-a făcut licitația celor 22 de obiecte create. Dorim să menționăm nu-

mele celor care au participat la cercul de pictură de icoane pe sticlă, coordonat de *Ágnes Șutea*, *Mihaela Putin* și preotul paroh *Ilie Ciocan*: *Dora Misik*, *Hajni Putin*, *Gabi Neducsin*, *Zsuzsi Gáspár*. Au mai colaborat *Luca Nagy*, *Gábor Șutea* și *Zsuzsanna Bérés*. Copiii au primit sprijin din partea Parohiei Ortodoxe Române din Bătania, Auto-

guvernării Locale a Românilor din Bătania și din partea Școlii Generale și Grădiniței „Lucian Magdu”. Licitația a plecat de la mărimea cea mai mică (A/5) și a fost scoasă la vânzare la o mie de forinți. Toate creațiile au fost vândute, iar banii au fost predați copiilor care au participat la cerc. Cu banii obținuți din vânzarea icoanelor, copiii membri ai cercului de pictură și-au putut cumpăra cadouri. Expoziția a avut mare succes, o parte din banii obținuți vor fi folosiți pentru a cumpăra materiale necesare organizării unui eventual nou cerc de pictură, în pragul sărbătorilor de Paști. Serbarea de la Clubul Românesc a fost onorată și de prezența *PS Siluan*, Episcopul Bisericii Ortodoxe Române din Ungaria, ne-a informat educatoarea *Mihaela Putin*.

Ana Cioca

CULTURĂ GENERALĂ

* Care sunt cele trei genuri literare principale?

Genul epic, liric și dramatic. Genul epic cuprinde atât specii literare de mici dimensiuni precum nuvela, schița, povestirea, basmul și anecdota, cât și specii de dimensiuni mari, precum epopeea și romanul. În genul liric se încadrează, printre altele, oda, elegia, sonetul și balada. Genul dramatic se împarte în speciile clasice tragedia și comedia.

* Cine a scris piesa de teatru „Vizita bătrânei doamne”?

Friedrich Dürrenmatt (1921–1990). Alături de Max Frisch, el este cel mai important dramaturg elvețian al secolului al XX-lea. În tragicomedia sa „Vizita bătrânei doamne”, Dürrenmatt demască contradicțiile morale și iluziile societății de consum moderne: totul poate fi cumpărat, chiar și viața oamenilor.

* Ce sunt cele șapte minuni ale lumii?

Șapte construcții și opere artistice monumentale ale Antichității, care au primit această denumire în secolul al III-lea î.Hr.: piramidele de la Gizeh (singurele care s-au păstrat), grădinile suspendate ale Semiramidei din Babilon, templul lui Artemis din Efes, statuia lui Zeus din Olimpia de Fidiis, mausoleul din Halikarnas, colosul din Rodos și farul de pe insula Pharos de lângă Alexandria.

Piramidele de la Gizeh

* Unde se află stânca lui Loreley?

Pe malul drept al Rinului, lângă Sankt Goarshausen. Văzând stânca înaltă de 132 m, Clemens Brentano a creat un personaj feminin fantastic, pe care l-a elogiat în balada „Lore lay” (1801) ea este o fată fermecător de frumoasă care le aduce ghinion bărbaților și de aceea se aruncă în adâncuri. Poemul lui Heinrich Heine (1824) o transformă într-o naiadă care stă pe o stâncă și îi ademenește pe marinari, ducându-i la pierire.

* Ce zeu roman al mării a dat numele său unei plante?

Zeul mării, Neptun, care la vechii greci se numea Poseidon.

Poseidon

Ghicitori

Fetele și femeile n-au
Și nici nu doresc să aibă;
Bărbații o țin ca o podoabă,
Iar când o au
Încearcă să se curețe de ea.
(pqmq)

Am doi frați
Cu sfori legați
Și-n picioare încălțați.
(bocmii)

În pădure mersei,
Al treilea picior ajunsei.
(nuojsdq)

Ce vă trec prin mâini,
Fără de-a le fi stăpâni;
Se păstrează-n sân și-n ladă,
Fără ei nu faceți treabă?
(iudq)

Sus pe coama munților,
Munților, cărunților,
Stă voinicul cel țepos
Veșnic verde și frumos.
(npmq)

Sus tună,
Jos răsună,
Cetele s-adună.
(bvisicq)

Am o rață
Fără viață,
Trece apa cât de mare,
Ba te duce și-n spinare.
(pmdq)

Este un prieten bun,
El mă duce unde-i spun
Cu căpăstru și cu șalarnă-mi plimbă sania.
(mvdq)

Consfătuirea profesorilor români, la Jula

Nevoia de manuale moderne de română

(Urmare din pag. a 5-a)

Aceasta a fost, de fapt, o lecție deschisă, unde am luat parte toți participanții acestei consfătuiri, iar aici profesoara a ținut ora cu cele mai moderne tehnologii și metode, cu proiectarea unor materiale, a unor filme realizate de elevi cu bunicii sau străbunicii lor. Tema a fost jocurile de copii, aducând un mesaj dintr-o lume a trecutului, însă actualizând pentru copilul de azi, făcându-i ca să se gândească și spre viitor. Profesoara a lucrat într-o atmosferă calmă cu elevii, a prezentat un set de metode noi și foarte utile, copleșindu-le atenția. Am putut vedea că în cadrul unor ore, cu această cultură bogată de metode noi, cum a putut să conexe aceste cunoștințe din trecut cu prezentul și cu viitorul. Apoi, în clasa a 5-a am văzut o oră model de la profesoara Beata Condoroș Szőlősi. Aici ne-am putut da seama și noi pro-

fesorii că și o lecție de limbă poate copleși copiii și să le captiveze atenția, poate fi variată, colorată care se bazează pe creativitatea copilului, pe îmbogățirea vocabularului. Copiii parcă s-ar juca, dar până la sfârșitul orei însușesc un set de cuvinte noi. Nu însușesc doar legile gramaticale pe care apoi le pun în practică, ci invers. Și colega a utilizat retroproiectorul, tehnologiile moderne, ceea ce poate fi foarte important pentru a atrage atenția copiilor de azi, care acasă folosesc mult computerul. Consider că trebuie să ne reinnoim mereu ca să ținem pas cu lumea care ne pune în fiecare zi la o competiție.

Manuale cu concepții interdisciplinare

– La consfătuire a participat și doamna profesoară Elena Munteanu din Baia Mare, care a fost și lector la Catedra de limba

și literatura română din Seghedin ani de-a rândul, și cunoaște bine această comunitate. Pe baza unui proiect european vrem să conlucrăm la manuale cu doamna profesoară și colega mea în cauză și alți colegi. Iar apoi, dacă vom avea prilejul, în cadrul altor proiecte vom conlucra și cu alți profesori de la catedrele noastre și cu alți profesori din România, ca să ne străduim ca aceste materiale noi să fie manuale care să fie demne pentru începutul celui de-al treilea mileniu. Ne vom strădui să nu fie nici o diferență de exemplu într-un manual de limba română și unul de limba engleză, care este colorat și atrăgător și cu un bagaj de cunoștințe de limbă practică pe care o utilizează copilul. Ne străduim să fim competitivi din

acest aspect. Este foarte important că, de exemplu, la ora de gramatică întotdeauna trebuie să fie în centrul atenției nu numai lecția în cauză, ci în complexitate formarea copilului ca personalitate. Sigur că transmitem în primul rând cunoștințe, dar aceste cunoștințe să fie cât mai flexibile. Manualele se vor concentra asupra unei concepții interdisciplinare, nu vor conține numai lecții de literatură sau de limbă, ci vor atinge mai multe ramuri ale științei. Prin toate acestea vrem să dezvoltăm personalitatea copilului, identitatea, creativitatea, modul de gândire interdisciplinară. Atunci când îi formăm personalitatea trebuie să-i dezvoltăm și gustul etic, estetic, copilul să devină tolerant, să devină cât mai socializat, să știe să

conlucreze cu alții în grup, să știe să utilizeze tehnologiile moderne pentru însușirea cunoștințelor, să știe să selecteze între lucruri importante și mai puțin importante, să știe să aprecieze valorile trecutului, ale înaintașilor, valorile locale, dar totodată cu o viziune mult mai largă în contextul culturii celor două popoare europene și universale. Obiectivul principal să fie întotdeauna omul.

Directoarea Maria Gurzău ne-a mai informat că înainte de a întocmi noile manuale vor fi organizate asemenea consfătuiri, unde lecțiile model vor fi verificate în practică. Aceste întruniri ale profesorilor în viitor pot avea loc în deplasare, la alte școli românești din Ungaria.

Rita Pățaș

În zilele de 17-18 decembrie, Open Society Archives în colaborare cu ICR Budapesta a organizat la sediul OSA un eveniment complex menit să comemoreze și să reconstituie prin imagini drumul Revoluției Române din 1989, „A fost sau nu a fost? – Istoria posibilă a revoluției românești”. În prima zi au fost prezentate imagini din arhiva Televiziunii Maghiare: corespondențe, știri despre revoluția din România, ecoul în societatea ungară, precum și reportaje despre acțiuni de solidaritate, interviuri cu politicieni și un film realizat de amatori despre drumul unui convoi umanitar.

1989 – A fost sau nu a fost?

În 18 decembrie au fost proiectate trei scurt-metraje: „Videograma unei revoluții” – realizat în Germania, în 1992, de Haron Farocki și Andrei Ujica din documentele oficiale ale televiziunii și din secvențele filmărilor unor persoane particulare; „Hârtia va fi albastră”, film realizat în 2006 de Radu Munteanu și care se referă la haosul și nesiguranța primelor clipe de libertate; „A fost sau nu a fost”, realizat de Corneliu Porumboiu în 2006, o satiră în care se caută răspunsul la întrebarea dacă a

fost sau nu revoluție într-un oraș din provincie la 22 decembrie 1989, înainte de ora 12.08 (ora la care Ceaușescu a fugit cu elicopterul). Programul s-a încheiat cu un dialog între Ara-Kovács Attila, publicist și expert de politică externă și scriitorul Dragomán György. Publicistul maghiar a evidențiat că dacă nu ar fi fost revoluție astăzi nu am mai vorbi liber și nu s-ar face filme de genul celor vizionate cu acest prilej. Dar după părerea sa, nu a fost o revoluție românească, ci una „central-eu-

ropeană”, precizând că între acestea numai în România a fost atât de controversată și tragică pentru că privit prin prisma celor 20 de ani, deși revoluția a învins, au câștigat cei împotriva cărora s-a îndreptat. Tânărul scriitor maghiar a mărturisit că evenimentele din decembrie 1989 le-a urmărit prin intermediul Televiziunii Maghiare și i se păreau incredibile, ca făcând parte din regia unui film suprealist. Mai târziu a fost surprins de evenimentele din 15 martie 1990 de la Târgu-Mureș,

orașul său natal, dat fiind că și-a petrecut copilăria într-un cartier unde nu conta că ești român sau maghiar, copiii se jucau împreună și învățau unii de la alții. Doar la școală se făcea simțită diferența, unde erau trei intrări: una pentru maghiari, una pentru români și alta pentru profesori.

Până la sfârșitul lunii decembrie, pe frontispiciul de sticlă al clădirii OSA din centrul Budapestei, după înserare au fost proiectate pentru trecători în colaj secvențe din arhiva românească referitoare la evenimentele din decembrie 1989.

Gabriela Enea Elekes

Tineri din Târgu Mureș cu colindul la biserici din Ungaria

Pe 21 decembrie, un grup de tineri români de la Liga Tineretului Ortodox din Târgu Mureș, împreună cu alți credincioși din aceeași localitate și cu preotul Ștefan Șandor, însoțitorul și îndrumătorul spiritual al acestora, au venit în vizită la românii din Ungaria, trecând cu colindul pe la bisericile din Bichișciaba și Micherechi și fiind

întâmpinați cu dragoste și cu sufletele larg deschise de credincioșii români de la aceste două parohii din Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria. După ce au împărțit cu multă bucurie colindul românesc la frații lor întru credință și neam din Ungaria, fiind însoțiți de către Preasfințitul Părinte Episcop Siluan, în cea de a doua zi a acestui

pelerinaj, credincioșii din Târgu Mureș au participat la o Sfântă Liturghie Arhierască în Catedrala Episcopală din Iula, împreună cu Episcopul și cu ceilalți slujitori ai Catedralei și viețuitori ai Centrului Eparhial din Iula și au dat răspunsurile la această Sfântă Slujbă, informează Biroul de Presă al Episcopiei noastre din Iula. A.B.

Foto: E.V.

În biserica din Ciaba...

...și în cea de la Micherechi

Colindătorii au vestit Nașterea Domnului prin satele românești din Ungaria

Peste tot unde există suflare românească cu simțământ creștin, oamenii așteaptă sărbătoarea Nașterii Domnului, prilej de bucurie, pace și liniște spirituală. Acest lucru se remarcă în entuziasmul cu care se fac pregătirile pentru Crăciun. Cu o săptămână înainte de Nașterea Domnului, prin mai multe sate românești din Ungaria, în cadrul unei manifestări în care au fost implicate și autoritățile locale, respectiv primari, viceprimari sau conducători ai Autoguvernărilor Românești, precum și conducători ai școlilor românești

din aceste localități, în ziua de 15 decembrie, un grup de colindători din Topa de Sus (județul Bihor, România) și interpreți de muzică instrumentală din Făget i-au colindat pe românii din localitățile Săcaș, Apateu, Bedeu și Pocei. În data de 16 decembrie, colindătorii din România au dus vestea cea bună a Nașterii Domnului la instituțiile românești din Iula, între care s-a numărat și Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria, pe urmă au colindat și la primăriile din Aletea și Chitighaz. La biserica ortodoxă din Chitighaz au fost așteptați de

credincioșii din această localitate, în frunte cu preotul lor paroh, Florin Olteanu, după care colindătorii le-a fost oferită o masă de către Asociația Culturală a Românilor din Chitighaz. La această manifestare, colindătorii din România au fost însoțiți de către Preasfințitul Părinte Episcop Siluan, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria și de toți credincioșii care au primit cu mare bucurie colindele. A.B.

Colinde românești la Bedeu

Cu turca, la Chitighaz

Poză de grup în Catedrala Sf. Nicolae din Iula

Tăierea porcului, legată strâns, odinioară, de ziua de Ignat, semnifică, de fapt, încheierea unui an de muncă și un sacrificiu pentru reușita noii perioade care începe, după solstițiul de iarnă, pentru fiecare familie românească. Urmând unei mai blânde perioade de post (față de Postul Mare, vorbind), festinul prilejuit de tăierea porcului oferea, pe rând, prilejul fiecărui membru al familiei să se bucure de o masă îmbelșugată și nu numai...

În general, românii nu tăiau mai mulți porci pe an. Țineau, în cele mai multe zone, un singur animal, și nu doar fiindcă nu aveau ladă frigorifică... Familiile sărace îl creșteau chiar cu greu, căci din cerealele destinate oamenilor, trebuiau să-l crească și pe Ghiță. ...Căci Ghiță era cel mai adesea numele grăsunului. Și cred că, în mare, lucrurile nu s-au schimbat pe alocuri, nici azi. Porcul era crescut de mic, scărpinat și alintat, practic era un fel de membru al familiei, care creștea cu copiii, slujindu-le deseori drept tovarăș de joacă și hrănindu-se cu resturi de la masa stăpânilor. În culcuș i se puneau paie proaspete, în lături i se amestecau din când în când zer, lapte, ouă. În zăpușeala verii, gropanul din fața cotețului i se umplea cu apă, porcul grohăia tăvălindu-se satisfăcut în nămolul care îi apăra șoricul de muște și țânțari. Porcului i se oferea confort și considerație, fiind un fel de oglindă a întregii gospodării. În lipsa unor alte surse de distracție, deseori gazdele își admirau grăsunul, de unde și proverbul: *Ochii stăpânului îngrășă porcul...* Străinii și dușmanii nu prea aveau acces la cocina porcului, căci îl puteau deochia, iar dispariția animalului ar fi însemnat o tragedie pen-

Gospodine din Chitighaz, pe vremuri, cu porcii

tru familia care nu ar mai fi deținut obiectul de bază al unui ritual important și ar fi fost privată de o hrană normală chiar în pragul începutului muncilor de primăvară ce au loc până la Lăsatul Secului.

Cum în trecut toți porcii se tăiau de Ignat (la 20 decembrie, ziua Sfântului Ignatie Teoforul), în jurul animalului se adunau numai membrii familiei, fiecare familie tăia porcul său. Dimineața în zori, satele răsunau de plânsul sfâșietor al animalelor înjunghiate, femeile și copiii își astupau urechile și se ascundeau în casă pentru a nu vedea și auzi măcelul. Căci nu ai voie să stai lângă porc, dacă ți-e milă de el, nu e permis să-l plângi, căci carnea nu va fi gustoasă și mâncarea nu le va prii stăpânilor. Pentru sufletul porcului se spunea o poveste, pe care am auzit-o în multe locuri (o variantă superbă există chiar și la Otlaca-Pustă). O poveste ciudată, cu personaje creștine și păgâne, numită „Povestea lui Ignat”. Basmul pendulează între comedie absurdă și tragedie barbară.

În folclorul românesc

Povestea porcului...

există, de asemeni, și un basm erotic ce se numește *Povestea porcului*. O fată frumoasă se mărită cu un porc, fiu adoptiv al unor bătrâni cu frica lui Dumnezeu, iar porcul, noapte de noapte, iese din pielea sa de animal și se preschimbă într-un bărbat chipeș. Când e părăsită de soțul-porc, tânăra nevastă, decum însărcinată, străbate lumea și trece prin grele încercări pentru a-l afla.

O veche credință spune că dacă nu ai porc la Ignat, să tai cel puțin o pasăre, ori să înțepi creasta de la o găină neagră; *căci e bine să vezi sânge în ziua de Ignat*, numai așa vei rămâne tot anul sănătos! Pentru a fi feriți de boli, pruncii din familie erau puși să stea pe rând pe spatele cald al porcului din care abia ieșise sufletul, iar pe față, în frunte, bărbie și obraji li se făceau cruci cu sângele porcului. Și acum caut senzația aceea de pu-

tere sălbatică pe care o simțeam trecându-mi în trup după ce călăream câteva minute porcul înjunghiat!

Mai demult, părul porcului era smuls pentru a se face din el pensule și bidinele, iar pielea groasă de pe spate era jupuită ca să se facă din ea opinci.

Sufletul animalului sacrificat și trecut prin foc nu era însă îmbunat numai cu povești și râsete de copii, ci și cu *pomana* (sau *praznicul*) porcului (așa se spune românește la diznotor, păcat că acest termen, ca mulți alții, a fost uitat pe aici). Pomana porcului este o masă veselă, din care toți cei care au lucrat se înfruptă din produsele proaspete. Celor săraci li se împărțea din mâncare, pentru sufletele celor morți și pentru ca toți să aibă pe masa de Crăciun o bucată de carne.

Însă ritualul prin care oamenii îi cereau iertare

animalului ucis nu se încheia aici. Capul porcului era oferit de un gospodar înstărit țăganilor, iar aceștia îl împodobeau cu panglici și cercei, îl puneau pe o tavă și umblau din casă-n casă cântând *Vasilca*. Nici o clipă, în deja îndepărtata-mi copilărie – în timp și spațiu – nu m-am temut de Vasilcă și nu am perceput-o ca pe un episod barbar și sângeros, cum probabil vi-l închipuiți Dumneavoastră, cei care îmi faceți cinstea de a citi aceste rânduri!

Așa se încheia pentru mine tăiatul porcului, și nu în primul rând gustul cârnaților îmi vine în minte când îmi fuge gândul înapoi, și nici unsoarea care sfârșea în uriașă căldare, ci mirosul mâinilor strălucitoare ale femeilor care mângâiau carnea, zăpada roșie din ogradă, pisicile care se împleticeau ametește printre picioarele unchilor mei, azi rămași doar în fotografii... Și vocile fără seamăn ale celor trei țăgani cu mustață neagră, ce purtau un cap de porc cu cercei și îi cântau pătrunzător, pentru ultima oară:

**Luară români slănina,
Noi, țăganii, căpătâna.**

Și frumos

**mi-o-mpodobirăm,
Cu cercei și cu mărgelă,
Cu beteală și inele.**

**Cu bani mari s-o dăruieți,
Cu trei galbeni înfloriți,
Cu-n colac de grâu curat
Să-l lavem**

pentru mâncat.

**La anu' și la mulți ani
La boieri**

**ca dumneavoastră,
Că sunteți propteaua
noastră!**

Mihaela Bucin

Curățatul mațelor a fost sarcina femeilor

Tăierea porcului la Micherechi, prin anii 1950

Constantin Brâncuși, în topul celor mai bine vânduți artiști ai anului trecut

Constantin Brâncuși este pe locul patru în topul vânzărilor din 2009 cu lucrarea „Madame L.R.”, vândută pentru 37,1 milioane de dolari în februarie. Una dintre cele mai importante colecții de artă scoase la licitație anul acesta a fost cea a designerului Yves Saint Laurent și a pertenerului său Pierre Berge, care a renunțat la lucrări pentru că îi aminteau de moartea acestuia. Patru dintre cele mai scumpe zece lucrări de artă ale anului 2009 vin din această colecție, printre care un tablou semnat Henry Matisse, pe locul doi în top, și sculptura „Madame L.R.” de Constantin Brâncuși, pe locul patru. Suma obținută din vânzarea întregii colecții este de 483.835.144 de dolari, un record mondial pentru o colecție privată. Cea mai scumpă operă a anului a

fost, potrivit Capital, desenul în cretă al lui Rafael, „Head of Mouse”, vândut pentru 47,6 milioane de

dolari la casa Christie's din Londra. Acesta a stabilit un nou record mondial de preț pentru o lucrare pe hârtie.

2010, cel mai cald an din istorie

Au început să apară primele estimări ale evoluției temperaturii în anul în care abia am pășit. Se pare că va fi un an cald, foarte cald chiar. Climatologii englezi estimează că 2010 va fi un an cu temperaturi-record. Celebru Institutul Meteo Met Office din Londra a publicat estimările privind vremea din anul 2010. Se pare că ar putea fi unul dintre cei mai calzi ani din istorie. Climatologii britanici consideră că temperatura medie globală va fi cu aproape 0,6 grade peste media din anii 1961-1990. Temperatura estimată va fi de 14,58 de grade, mai mare decât cea din 1998, 14,52. Anul 1998 este considerat cel mai cald an din istorie, un an în care s-a manifestat fenomenul global El Niño.

În ultimii zece ani, Institutul Met Office a făcut publice astfel de estimări

anuale ale temperaturii medii globale, marja de eroare fiind de 0,06 grade Celsius. Concluziile sunt sumbre: anul 2010 va fi mai fierbinte decât cel pe care tocmai l-am încheiat. Efectele creșterilor tempe-

raturii medii globale devin din ce în ce mai greu de controlat.

Teritorii întregi de pe glob vor dispărea sub apele oceanelor, iar fenomenele meteo extreme vor deveni tot mai frecvente.

A fost inaugurată cea mai înaltă clădire din lume

Emaar Properties, cel mai mare dezvoltător imobiliar din Orientul Mijlociu, a inaugurat săptămâna aceasta complexul Burj Dubai, o construcție cu o înălțime de 800 de metri, dezvoltată pe 160 de etaje. Primii 12.000 de oameni vor începe să lucreze sau să locuiască în Burj Dubai în luna februarie, potrivit publicației arabe Zawya. Clădirea Burj Dubai poate fi văzută de la o distanță de 95 km și cuprinde un hotel Armani cu 160 de

camere, 900 de apartamente cu destinație rezidențială, 3.000 de locuri de parcare subterană, spații de birouri dezvoltate pe 37 de etaje și spații comerciale.

Activitățile sportive, precum sky, înot sau fitness, se desfășoară la etajele 43, 76 și 123. La etajul 124 a fost amenajat un punct de observație pentru turiști, denumit At the Top, acesta fiind cel mai înalt punct de observație cu destinație publică.

Elton John va concerta anul acesta în România

Evenimentul va avea loc pe 5 iunie, în Piața Constituției din Capitală. Concertul de la București va face parte dintr-un turneu al artistului, informează Radio România Cultural.

Sir Reginald Kenneth Dwight, cunoscut sub pseudonimul Elton John, este un muzician britanic, născut pe 25 martie 1947, în suburbia londoneză Pinner. Într-o carieră de aproape cinci decenii a reușit să vândă peste 250 de milioane de albume în toată lumea și a avut peste 50 de hituri TOP 40, devenind unul din cei mai de succes cântăreți ai tuturor timpurilor. El a intrat în Rock and Roll Hall of Fame în 1994 și a fost numit cavaler în

1998. Printre hiturile sale cele mai cunoscute se numără „Don't Go Breaking My Heart”, „Sorry Seems to Be the Hardest Word”, „I'm Still Standing”, „Nikita”, „Sa-

crifice”, „Candle In the Wind”.

Cel mai recent album de studio al său este „The Captain & the Kid”, lansat în 2006.

UMOR

Bulă în armată.
- Bulă, ce este patria?
- Nu știu.
- Ești prost. Vasile ce este patria?
- Patria este mama mea.
- Corect. Bulă ce este patria?

- Patria este mama lui Vasile.
- Idiotule, patria este și mama ta, ai înțeles?
- Înțeles.
- Ce ai înțeles?
- Că sunt frate cu Vasile.

I. Cupă Comemorativă de Șah „Alexandru Hoțopan”

După două decenii și jumătate de pauză, marți, 29 decembrie 2009, din nou a fost organizată cupa de șah pentru românii din Ungaria, de pe acum sub denumirea de Cupa de Șah „Alexandru Hoțopan”, la sediul redacției *Foaia românească*, organizată fiind de săptămânalul românesc.

Valer Hoțopan: – Pentru familia noastră e o mare onoare că această competiție poartă numele tăticului meu.

Cândva prin anii 1970–80, Cupa „Foaia Noastră” a fost organizată de regretatul Alexandru Hoțopan. În amintirea lui am dorit să denumim concursul reînviat după fostul mare șahist și jurnalist român, originar din Micherechi. La competițiile de atunci s-au adunat echipe cu câte 4 jucători din Jula, Aletea, Bătaș, Chitighaz, Micherechi și Săcal. La competiții s-au

desfășurat numeroase bătălii crâncene între trupele localităților noastre române. Dintre jucătorii de odinioară, din păcate, numai doi au venit și de data asta, **Nicolae Luțai și Petru Stan.**

Nicolae Luțai: – Ne bucurăm tare mult că din nou avem posibilitatea să ne întâlnim și să jucăm șah, păcat că nu ne-am adunat mai mulți. Nu știu cu ce rezultate o să particip fiindcă azi nu mai joc atât de des ca pe vremuri.

La prima ediție a Cupei „Alexandru Hoțopan”, la trei categorii au participat 13 iubitori ai acestui sport frumos. La categoria A, 5 jucători, categoria B, 6 jucători și la categoria C, 2 juniori. La înscrierea la concurs s-au prezentat mai mulți jucători dar mulți dintre cei tineri s-au îmbolnăvit, unii au trebuit să meargă la serviciu iar alții au fost tare activi la „diznortul” de luni și s-au obo-

sit mult prea tare. În fiecare categorie au fost partide nemaipomenit de emoționante. Totuși, cele mai crâncene derbiuri au fost în categoria A, între domnii Luțai, Țapoș, Stan și juniorul Țapoș.

*

După concursul oficial și înmânarea cupelor, diplomelor și a micilor cadouri, Petru Stan a jucat simultan cu 7 jucători dintre care două partide a câștigat, trei s-au terminat cu remiză și la două partide a pierdut.

Petru Stan: – Toată organizarea de azi a fost demnă de competițiile înaintașe și de domnul Hoțopan, al cărui nume îl poartă concursul. Jucătorii, arbitrul, locul, primirea și ospitalitatea, diplomele și cadourile au fost la nivel înalt, profesionale. Felicitări!

Petru Țapoș: – Eu am participat la multe competiții orășene și internaționale, cu oricare ar putea concura competiția de azi. Eu am fost invitat la Ciaba, la un concurs pe țară, dar am zis că nu ar fi bine să scap competiția de aici, cu toate că la asta nu am posibilitatea să-mi adun puncte. Mă bucur că am hotărât așa.

Roland Jakus: – Păcat că numai atâția începători ne-am adunat, dar sper că la anul vor veni mai mulți. Eu cu siguranță voi veni și data viitoare.

*

Cei care am fost de față ne-am hotărât că și în 28 iunie 2010 ne vom întâlni la Cupa de Șah „Foaia Ro-

mânească” (ediția de vară) la care poate participa oricine, în 3 categorii, în sistemul elvețian. Cupa de Șah

„Alexandru Hoțopan” va fi organizată peste un an, la sfârșitul lunii decembrie 2010. MIC

Rezultate:

categoria A (profesioniști)

1. Petru Țapoș
2. Petru Stan
3. Nicolae Luțai
3. Petru Țapoș jr.
4. Csaba Krasznai

categoria B (amatori)

1. Ioan Șereș
2. Ioan Cefan
3. Robert Sălăjan
4. Ioan Cozma
5. Zsolt Cserhádi
6. Tiberiu Bánya

categoria C (începători)

1. Csaba Krasznai jr.
2. Roland Jakus

TVR 1

Luni 11 ianuarie

6.00 Telegenial 7.00 Trezirea la apel! 8.00 Telegenial 9.10 Serial. Don Juan îndrăgostit 10.15 Vedeta familiei 11.15 Spune-mi ce te doare 11.50 Serial. Giuvaierul palatului 13.00 Telegenial 13.45 Filler Jocurile Olimpice 2010. 14.30 Emisiune în limba maghiară 16.00 Serial. Între noi frații 17.25 Serial. Furtună la palat 19.00 Telegenial 20.10 Talk-show 21.10 Serial. Anatomia lui Grey 22.00 Serial. Încurcături în familie.

Marti 12 ianuarie

6.00 Telegenial 7.00 Trezirea la apel! 8.00 Telegenial 9.10 Serial. Don Juan îndrăgostit 10.15 Europa ne privește 11.50 Serial. Giuvaierul palatului 13.00 Telegenial 13.45 Filler Jocurile Olimpice 2010. 15.00 Emisiune în limba maghiară **16.00 Atunci și acum** 16.55 Baschet masculin: CSU Ploiești—BC Donetsk 19.00 Telegenial 20.10 Film. Bull Durham.

**Marian Voicu prezintă
emisiunea „Atunci și acum”**

Miercuri 13 ianuarie

6.00 Telegenial 7.00 Trezirea la apel! 8.00 Telegenial 9.10 Serial. Don Juan îndrăgostit 10.15 Tezaur folcloric 11.50 Serial. Giuvaierul palatului 13.00 Telegenial 13.45 Filler Jocurile Olimpice 2010. 14.30 Oameni ca noi 15.00 Conviețuiri 16.00 Serial. Între noi frații 16.30 Teză la Educație 17.25 Serial. Furtună la palat 19.00 Telegenial 20.10 Film. Dansează pe muzica inimii.

Joi 14 ianuarie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Trezirea la apel! 8.00 Telegenial 9.10 Serial. Don Juan îndrăgostit 10.15 Garantat 100% 11.25 La cuțite (R) 11.50 Serial. Giuvaierul palatului 13.00 Telegenial 14.30 Emisiune în limba germană 16.00 Interese general 17.25 Serial. Furtună la palat 19.00 Telegenial 20.10 Ediție specială 22.00 Serial. Dr. House.

Vineri 15 ianuarie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Trezirea la apel! 9.10 Supermarket de divertisment 11.50 Serial. Giuvaierul palatului 13.00 Telegenial 13.45 Filler Jocurile Olimpice 2010 14.00 Tribuna partidelor parlamentare 15.30 M.A.I. aproape de tine 16.00 Lubiri dincolo de ecran 16.20 Eminescu 16.50 Magazin olimpic 17.25 Serial. Furtună la palat 19.00 Telegenial 20.10 Festivalul Maria Tănase I. 22.00 CSI-Crime și investigații 23.15 Film. Povestea lui Jerry.

Sâmbătă 16 ianuarie

6.00 Pro patria 6.25 Cântecul amintirii... amintirile cântecului 7.00 Semne 7.25 Spectacolul lumii 8.00 Desene animate 9.00 Arca lui Noe 9.30 Magazin olimpic 10.30 Serial. Hannah Montana 11.00 Vedeta familiei 13.00 Telegenial 13.20 Film. Ticăloșii 15.30 Reconstituiri 16.30 Teleciclopedia 17.30 Tezaur folcloric 19.00 Telegenial 20.10 Hai să ne întâlnim sâmbătă seara 22.10 Garantat 100% 23.20 Film. Doi oameni perfecți.

Duminică 17 ianuarie

6.10 Universul credinței 8.00 Desene animate 9.00 Spune-mi ce te doare 10.30 Viața satului 12.00 Agenda politică 13.00 Telegenial 13.45 Transformarea 14.30 Călător pe viață 15.00 Conferințele Dan Puric (R) Omul frumos 16.00 Supermarket de divertisment 17.00 Telegenial 17.10 Supermarket de divertisment 18.40 Lubiri dincolo de ecran 19.00 Telegenial 20.10 Film. Tess 22.05 Film. Inocentul.

TVR 2

Luni 11 ianuarie

6.00 Ferma 7.10 Film. (R) Scurtu Roșie 9.00 Jurnal de modă 10.00 Atlas (R) 10.30 Telegenial 11.45 Serial. Elisa 14.00 Împreună în Europa 15.00 Serial. Centrul de frumusețe 16.00 Serial. (R) Elisa 17.15 Serial. Berlin, Berlin 17.45 Serial. Miracole. 18.15 Film. Anne de la Green Gables 20.00 Bugetul meu 20.30 Lumea de aproape 21.00 Ora de știri 22.30 Serial. În umbra legii.

Marti 12 ianuarie

6.00 Serial. Centrul de frumusețe(R) 7.10 Film. Anne de la Green Gables (R) 9.00 Jurnal de modă 10.00 Serial. Miracole (R) 10.30 Telegenial 11.00 Serial. Berlin, Berlin (R) 11.30 Telegenial 11.45 Serial.Elisa 13.30 Tribuna partidelor parlamentare 14.00 Împreună în Europa 15.00 Serial. Centrul de frumusețe 16.00 Serial. Elisa (R) 17.15 Serial. Berlin, Berlin 17.45 Serial. Miracole 18.10 Film. Anne de la Green Gables 20.00 D'ale lui Mitiță 21.00 Ora de știri 22.10 Film. Străzile din Laredo.

Miercuri 13 ianuarie

6.00 Serial. Centrul de frumusețe (R) 7.10 Film. Anne de la Green Gables (R) 9.00 Jurnal de modă 10.00 Serial. Miracole (R) 10.30 Telegenial 11.00 Serial. Berlin, Berlin (R) 11.45 Serial. Elisa 13.30 Zestrea românilor (R) 14.00 Împreună în Europa 15.00 Serial. Centrul de frumusețe 16.00 Serial. Elisa (R) 17.00 Volei 19.00 Paradisuri terestre 20.00 Bazar 21.00 Ora de știri 22.10 Film. Orașul iubirii.

Joi 14 ianuarie

6.00 Serial. Centrul de frumusețe 7.00 ABC...De ce? 8.00 Liber pe contrasens (R) 9.00 Jurnal de modă 10.00 Bazar (R) 10.30 Telegenial 11.00 Bazar (R) 11.45 Serial. Eliza 13.30 Tribuna partidelor parlamentare 14.00 Împreună în Europa! 15.00 Serial. Centrul de frumusețe 16.00 Serial. Elisa (R) 17.00 Baschet feminin 19.00 Paradisuri terestre 20.00 Imaginea succesului 20.30 Dincolo de hartă 21.00 Ora de știri 22.10 Film. Fecioara din Juarez.

Vineri 15 ianuarie

6.00 Serial. Centrul de frumusețe 7.00 D'ale lui Mitiță (R) 8.00 Timpul chitarelor (R) 9.00 Jurnal de modă 10.00 Natură și aventură 10.30 Telegenial 11.00 Dincolo de hartă 11.45 Serial. Elisa 13.30 Utopia 14.00 Împreună în Europa! 15.00 Polo: Dinamo—CSM Frigoconti Oradea 16.30 Baschet: 18.30 Șansă și neșansă 19.30 Pescar hoinar 20.00 Vrăjitoriile lui Jamie Oliver 20.30 Lex et Honor 21.00 Ora de știri 22.00 Paranormal. Documentar 23.10 Film. Unde este Fred?

**Mariuca Mihăilescu
și Adi Anton la emisiunea
„Liber pe contrasens”**

Sâmbătă 16 ianuarie

6.00 Serial. Elisa (R) 7.00 ABC...De ce? 8.00 Atenție...copii 8.30 Doi care doinesc 9.00 Între cer și pământ **9.35 Liber pe contrasens** 10.30 Bugetul meu (R) 11.00 Serial. Piatra magică 12.35 Schi alpin 14.00 Natură și aventură 14.30 Lumea de aproape 15.30 Imaginea succesului (R) 16.00 Timpul chitarelor 17.00 Serial. Zbor peste inimi 18.00 Ghid de vacanță 18.30 Serial. Doctor Who 19.30 Serial. Studio 24. 20.00 Serial. Aventuri extreme 21.00 Ora de știri 22.10 Film. Impromptu.

Duminică 17 ianuarie

6.00 Șansă și neșansă (R) 7.00 Natură și aventură 7.30 Zestrea românilor (R) 8.00 Motomagia 9.00 Ferma 10.30 Pescar hoinar (R) 11.00 Serial. Piatra magică 11.35 H...ora prichindeilor 13.00 Poate nu știi 13.10 Schi 14.30 Vrăjitoriile lui Jamie Oliver (R) 15.00 Atlas 15.35 Muzică și muzichie 17.00 Serial. Zbor peste inimi 18.00 Campionii 19.30 Serial. Studio 24. 20.00 Serial. Eureka 21.00 Ora de știri 22.10 Film. Fără teamă: viața Papei Paul al II-lea.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

11 IANUARIE, LUNI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.55: Încheiere

12 IANUARIE, MARTI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: „Din 4 colțuri ale lumii” 17.55: Încheiere

13 IANUARIE, MIERCURI (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

14 IANUARIE, JOI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Revista presei 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

15 IANUARIE, VINERI (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

16 IANUARIE, SÂMBĂTĂ (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: „Pe undele Europei” — emisiune euroregională realizată de studiourile de radio din Timișoara și Seghedin 17.25: Stele de cinci stele — emisiune de muzică ușoară 17.55: Încheiere

17 IANUARIE, DUMINICĂ (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” — emisiune religioasă 17.00: Sinteza știrilor săptămânii 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

Emisiunea radiofonică în limba română este difuzată zilnic între orele 16.00—18.00, pe undele medii cu frecvențele de 1188 kHz și 873 kHz.

Ecranul nostru

miercuri, 13 ianuarie 2010 (m1 ora 14.30)
Reluare: vineri, 15 ianuarie 2010 (m2 ora 9.25)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

La fel ca prima, și cea de-a doua emisiune românească din noul an va oferi un program retrospectiv, cu principalele evenimente petrecute în 2009, în sânul comunității românești din Ungaria. Vor fi abordate atât evenimentele din viața publică și culturală, cât și cele din viața școlilor și bisericilor noastre românești.

Realizator: **Tiberiu Boca**

Cazare ieftină la Centrul Cultural Românesc din Jula

Liceul „N. Bălcescu”, Școala Generală și Căminul de Elevi din Jula funcționează într-o clădire impozantă. Instituția oferă cazare la nivel superior și îndeplinește și funcția de Centru Cultural Românesc pentru comunitatea românească din Ungaria.

Căminul de elevi oferă loc de cazare și pentru turiști. Se află foarte aproape de Cetatea istorică a orașului și de Băile Termale.

În cadrul centrului dispunem de 5 camere de oaspeți cu câte 2 paturi și 5 camere cu câte 3 paturi. Acestea pot fi închiriate pe parcursul întregului an. Fiecare cameră are baie separată și un mic balcon.

Prețuri:

În camerele de cămin:
2.740 ft/persoană/noapte (pentru 1 – 2 noapte)
2.500 ft/persoană/noapte (mai multe nopți)

În camerele pensiunii:
3.200 ft/persoană/noapte (pentru 1 – 2 noapte)
3.000 ft/persoană/noapte (mai multe nopți)

Contacte:

e-mail: romiskgyula@freemail.sulinet.hu
telefon: +36/30-692-7359

Apariția săptămânalului „Foaia românească” este finanțată de:
Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”;
Departamentul pentru Relațiile cu Românii de Pretutindeni, din București;
Secretariatul de Stat pentru Politică Națională și Minoritară, din Budapesta

Un „diznotor” tradițional cu petrecere românească

Pentru prima dată s-a organizat la Jula un „diznotor”, la care organizatorii – Autoguvernarea Românească din Jula și Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria – au invitat românii din oraș, dar au venit mulți și din Micherechi și Chitighaz. „Diznotorul” din 28 decembrie 2009 s-a desfășurat la Centrul Cultural Românesc din Jula, transformându-se după cină într-o petrecere românească.

Prinsul, tăiatul și prelucrarea porcului au fost făcute de niște români însușiți din Jula, procedeul „diznotorului” fiind condus de renumitul bucătar român *Gheorghe Ambruș* din Jula, care a fost ajutat în bucătărie și de un grup de românce din Jula. În urma prelucrării porcului de 130 de kg, meșterul bucătar a gătit cina, alcătuită din supă pe spinare, cârnați, cardaboși, fripturi și „toroș” (tocăniță de varză), la care pâinea în

formă de trandafir a fost oferită de întreprinzătorul *Teodor Cefan*.

Înainte de cina festivă, la care au participat în jur de 150 de români, onorând cu prezența și *PS Episcop Siluan* și *Ioan Fodoreanu*, consul general al României la Jula, elevii clasei a 5-a a Școlii generale românești din Micherechi au prezentat o scenetă intitulată „Diznotor la Micherechi”, scenetă scrisă de profesoara *Viorica Oros Petrușan*, iar

directorul *Zoltan Ruja* a rostit poezia scrisă de *Vasile Martin* din Micherechi, „Diznotor la nană Floare”. Înainte de luarea mesei, bucatele au fost binecuvântate de *PS Siluan*.

Muzica românească de petrecere a fost asigurată de Taraful Cosma din Socodor. Manifestarea, care după dorința organizatorilor se vrea a fi o tradiție, a fost sponsorizată și de firma *Vári Fruit SRL*.

R. Pătcăș

Mai multe imagini, pe www.foaia.hu

FOAIA
românească
8 ianuarie 2010
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Rita Pătcăș, Anca Liana Butar, Ana Cioca Czesznak. Tehnoredactor: Ștefan Mihailov. Informatician: Ioan Ruja. Editura și redacția: **5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95.** Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea.romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Jula, str. Károlyi M. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2010: 3 luni 1050 forinți; 6 luni 2100 forinți; 1 an 4200 forinți.